

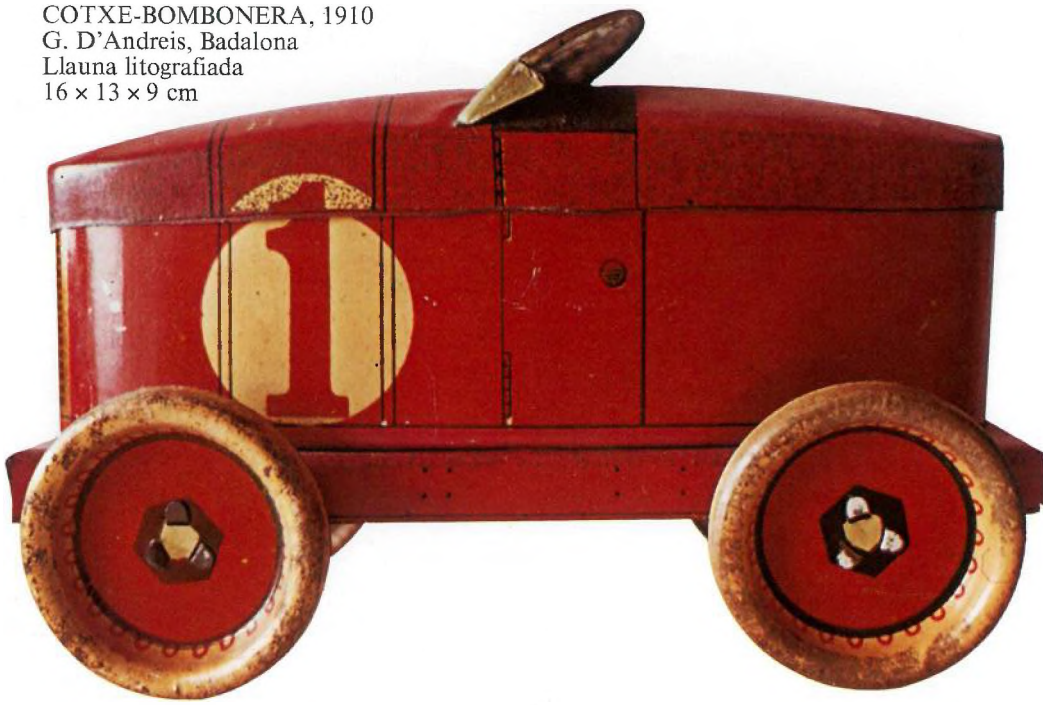
JOCS I JOGUETS

Museu de Joguets de Figueres

ESTUDIANT, 1930 Germans Payà, Ibi (Alacant) Llauna litografiada 9 × 18 × 8,5 cm

COTXE-BOMBONERA, 1910
G. D'Andreis, Badalona
Llauna litografiada
16 x 13 x 9 cm

Incorporar al recorregut de les exposicions itinerants organitzades pel nostre Servei una mostra consagrada a les joguines antigues pot semblar que ens desviem dels objectius essencials de promoció i de difusió de les arts plàstiques que ens correspon d'escometre. Ben mirat, però, quan més estudiem i ens apropem a la història immediata dels jocs i de les joguines, ens adonem del seu alt valor artístic i descobrim els encants de la seva bellesa continguda.

No és pas la nostàlgia del passat ni la vindicació d'una determinada didàctica del joc allò que ens mou a l'hora d'organitzar aquesta exposició. Simplement volem difondre el coneixement d'una iniciativa museogràfica modèlica, portada a terme per Josep Maria Joan i Rosa a Figueres, i enfrontar-vos amb la realitat múltiple, festiva i joiosa dels jocs d'infants.

Quan les noves tecnologies i els procediments electrònics han fet canviar la idea mateixa de joc, recuperar la més primitiva imatge de la joguina (nina, fireta, soldat, cavall de cartró, cotxe, tren, bicicleta, teatret, trompeta, etc...) esdevé una experiència estimulante i genuïnament artística.

Les alegries i les tristeses, els afectes i les agressions, les manualitats i la imaginació, el món dels adults i el dels infants són presents en aquesta realitat simbòlica, imaginària, però sempre tangible que és el món de la joguina amb tots els seus enyors, les seves fantasies i els seus records.

Oblideu que són peces de museu i incorporeu-les a la realitat imaginària d'aquells que fa cent-cinquanta anys van donar-los vida i els van fer part del seu aprenentatge intel·lectual, sensitiu i artístic.

Quan el consumisme, l'electrònica i els materials plàstics han endegat una nova era de l'inextingible món de la joguina, retrobar i reflexionar sobre els jocs i joguines més tradicionals que han arribat a la nostra generació, pot ser reconfortant, encoratjador i divertit.

Daniel Giralt-Miracle
Cap del Servei d'Arts Plàstiques

ÀNEC, 1930
Pasqual, Santa Maria de Barberà
Cartró pintat
29 x 26 x 18 cm

Quan la Generalitat de Catalunya, a través del Servei d'Arts Plàstiques del Departament de Cultura, em va comunicar el seu desig de realitzar una mostra itinerant amb algunes peces del Museu de Juguets* de Figueres, ens vàrem sentir molt honorats els joguets i jo, i immediatament vàrem acceptar complaguts.

Aquestes petites meravelles de l'estètica, obres d'art per la gràcia dels seus colors, proporcions i moviments, comparables en alguns casos tan sols amb el tarannà dels personatges del cinema mut, són joguets tots ells fabricats aquí, a casa nostra.

Incalculables hores de felicitat i de descobriments produïren en els nens de la seva època que pogueren gaudir d'algun d'ells. Ara, demanen en la seva contemplació un agradable esforç d'imaginació. I darrera de cadascun d'ells, un món per descobrir, el món dels nens i de les nenes del seu moment, el món dels homes i de les dones que són ara.

PAPALLONA, 1930
Rico, Ibi (Alacant)
Llauna litografiada
19 x 15 x 12 cm

Em sembla que l'exposició que presentem, malgrat restar forçosament reduïda en nombre de peces, és àmpliament explicativa, ja que hi tenim peces que van des de començament de segle fins a la nostra guerra civil i n'hi trobem de llauna litografiada, cartró pintat, fusta, cel·luloide, porcellana, plom, etc.

Hem volgut també que poguéssiu veure els joguets amb mecanisme en funcionament, l'Escombriaire escombrant, l'Estudiant amb les seves maletes corrent perquè no se li escapi el tren, ...i és per això que en Miquel Sans ha realitzat una filmació en vídeo d'aquests i altres personatges.

Tant els joguets com jo (acostumats els uns a l'altre després de més de dotze anys de constant convivència) voldríem que aquesta mostra fos motiu d'alegre remembrança per als joves d'abans i d'il·lusionat gaudi per als d'ara.

Josep Maria Joan i Rosa
Director del Museu del Joguet de Figueres

* El mot joguet és el sinònim de juguina usat a l'Alt Empordà i al Rosselló i també, tal com ens confirmà per carta l'il·lustre filòleg F. de B. Moll, a diverses zones del País Valencià.

PALLASSO, 1930
Germans Payà, Ibi (Alacant)
Llauna litografiada
23 x 14 x 8,5 cm

TRANSATLÀNTIC, 1935
 Germans Payà, Ibi (Alacant)
 Llauna litografiada
 33 x 19 x 7,5 cm

MECCANO, 1932
 Poch, Barcelona
 Peces metàl·liques pintades
 35 x 22 x 3,5 cm

NINES DE CARTRÓ «PEPA», començament de segle
 Fabricació catalana
 Cartró pintat i teixit
 22 cm

TITELLES L.R.M., 1900
Utilitzades en un teatre retallable de Paluzie, Barcelona
Cartró i guix pintat
16 cm

ESCOMBRIARE, 1930
Germans Payà, Ibi (Alacant)
Llauna litografiada
19 x 19 x 8 cm

TRAPEZISTA, 1920
Fabricant desconegut
Llauna litografiada
19 x 40 x 24 cm

COTXET, 1925
Rico, Ibi (Alacant)
Llauna litografiada
14,5 x 13 x 7,5 cm

© DEPARTAMENT DE CULTURA DE LA
GENERALITAT DE CATALUNYA
Disseny Gràfic: Jordi Fornas
Fotografies: Josep M.ª Joan i Rosa
Reproduccions: Clixés Roldan, S.A.
Impressió: T. G. Hostench, S. A. Barcelona
Dipòsit legal: B. 5.801-1984

PETITA HISTÒRIA DEL MUSEU

El Museu de Juguets de Figueres va obrir les seves portes al públic el 18 de juny de 1982. És format per part dels joguets que durant prop de vint anys hem anat recollint i també per peces cedides per diferents persones.

Encara que hi ha alguns joguets estrangers, la majoria de les peces que s'hi poden veure són procedents de les importants indústries jogueteres que van sorgir a Catalunya i al País Valencià al començament d'aquest segle: Jocs i zootrops de l'Agapit Borràs de Mataró, teatrets d'en Paluzie i dels Seix i Barral de Barcelona, arrossegaments i cavalls de cartró d'en Pena de Sabadell i d'en Pasqual de Santa Maria de Barberà, els ci-

nemes Nic dels Nicolau de Barcelona, cuines i arrossegaments de llauna d'en Rais de la vila de Gràcia, animals, personatges i vehicles amb mecanismes dels Payà i dels Rico d'Ibi a Alacant, jocs de cafè i vaixelles de la fàbrica de Montgat, cotxes d'en G. Andreis de Badalona, construccions metàl·liques de Metaling i Meccano d'en Poch de Barcelona...

La visita del Museu pot tenir diverses lectures, des de la nostàlgica, ja que s'hi poden veure els joguets que varen utilitzar els nostres avis i pares, fins la que ens permet veure com els avanços científics i tècnics de cada moment anaven incidint en el disseny dels jocs i dels joguets i també la que ens fa veure com hi quedaven reflectits els fets històrics i els corrents i moviments artístics.

Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya